

Секція 7. Господарське право. Господарське процесуальне право. Фінансове право. Банківське право

ПИТАННЯ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ОХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

здобувач кафедри господарського та екологічного права

Донецького юридичного інституту МВС України

На сьогодні ліцензування є одним із основних засобів регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання; за його допомогою державою підтримуються суб'єкти господарювання, які відповідають ліцензійним вимогам; за допомогою зупинення дії або анулювання ліцензії, застосування органом ліцензування штрафних санкцій до суб'єктів, послуги яких не відповідають вимогам, порушники стимулюються до свідомої зміни своєї поведінки [1, с. 171-172]. Закон України «Про охоронну діяльність» визначив, що функції головного регулятора ринку послуг з охорони покладаються на МВС України, структурний підрозділ якого – Державна служба охорони (далі – ДСО) надає охоронні послуги. А ліцензовані недержавні служби безпеки крім цього не мають жодних переваг в оснащенні, обладнанні, застосуванні способів захисту і перед власними службами безпеки суб'єктів господарювання, яким не потрібно проходити процедуру ліцензування. З одного боку, захист власної економічної безпеки є завданням самого суб'єкта господарювання. З іншого, забезпечення захисту економічної безпеки окремих суб'єктів господарювання має безліч публічних інтересів, оскільки зачіпає інтереси держави і значної кількості працівників та власників майна (акціонерів). Саме тому, на нашу думку, забезпечення захисту економічної безпеки не лише стратегічних, але й усіх без винятку підприємств, установ, організацій, є виходить за межі завдань самих цих суб'єктів. А тому логічним буде поширити процедуру ліцензування охоронної діяльності і на власні служби безпеки суб'єктів господарювання. Тим більше це необхідно зробити у зв'язку із тим, що такі служби окремих великих українських суб'єктів господарювання надають послуги із захисту економічної безпеки іншим суб'єктам господарювання під виглядом внутрішньокорпоративної організації. При цьому часто висловлюються думки,

що ліцензування повинна проводити незалежна структура, яка сама в особі своїх органів не бере участі у такій діяльності. На прикладі організації системи ліцензування у сфері освіти у науковій літературі вказувалося на необхідності виведення ліцензійних комісій за бюрократичні структури; вони повинні бути прозорими і здійснювати діяльність під контролем громадськості [2, с. 148]

На нашу думку, органом ліцензування, який був би прозорим і компетентним у питаннях забезпечення захисту економічної та фізичної безпеки суб'єктів господарювання, міг би перевіряти і контролювати якість надання послуг з охорони як недержавними охоронними структурами, так і ДСО у складі МВС України, може бути СБУ. Можна передбачити окремі пункти у статті 24 «Обов'язки СБУ» і статті 25 «Права СБУ» Закону України «Про Службу безпеки України» з покладанням обов'язку у проведенні ліцензування охоронної діяльності та права вимагати від порушників ліцензійних умов усунути порушення, накладати на них штрафи, продовжувати, призупиняти та скасовувати дію ліцензії. Слід зазначити, що пунктом 9 постанови КМУ від 14 листопада 2000 року № 1698 «Про затвердження переліку органів ліцензування» СБУ є органом ліцензування господарської діяльності із розроблення, виготовлення спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку, інших засобів негласного отримання інформації, торгівлі спеціальними технічними засобами для зняття інформації з каналів зв'язку тощо. Але у самому Законі «Про службу безпеки України» про це жодного слова не прописано. Цю прогалину слід заповнити.

Література:

1. Дерев'янко Б. В. Ліцензування як засіб регулюючого впливу держави на діяльність навчальних закладів / Б. В. Дерев'янко // Форум права. — 2011. — № 4. — С. 167—178 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-4/11dbvdnz.pdf>.
2. Дерев'янко Б.В. Надання освітніх послуг: правовий статус суб'єктів : монографія / Б.В. Дерев'янко ; МВС України, Донецький юридичний інститут. — Донецьк : Видавничий дім «Кальміус», 2011. — 335 с.